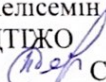

І.Есенберлин атындағы №15 орта мектеп

**2023-2024 оқу жылына арналған психологиялық
қызметтің жылдық жұмыс жоспары**

Ақтөбе қаласы

Келісемін,
ДТЖО
 С.Н.Карагулова
« 01 » 09 2023ж

Бекітемін
Мектеп директоры
 Н.Ж.Байниязова
« 01 » 09 2023ж

Психологиялық қызметтің 2023-2024 оқу жылына арналған жылдық жұмыс жоспары

Мектеп психологының жылдық жұмыс жоспары Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі №130 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2023 жылғы 17 наурыздағы №68 бұйрығы негізінде құрылды.

Психологиялық қызметтің мақсаты: Білім беру процесіне қатысушылардың тұлғалық және зияткерлік дамуы мен әл-ауқатына ықпал ету, өзін-өзі тәрбиелеу және өзін-өзі дамыту қабілетін қалыптастыру; тез дамып келе жатқан ақпараттық қоғамда оқушылардың қалыпты әлеуметтенуіне көмек көрсету; психологиялық қызмет негізінде әр оқушыға жеке-дара қолдау көрсету.

Психологиялық қызметтің міндеттері:

- Психологиялық диагностиканы жүргізу және білім алушылардың шығармашылық әлеуетін дамыту;
- Психологиялық қиыншылықтармен оқушылардың проблемаларын шешу бойынша психологиялық түзету жұмыстарын жүзеге асыру;
- Оқушылардың психологиялық денсаулығын сақтау;
- Психологиялық проблемаларды шешуде және оқу-тәрбие жұмыстарының қолайлы әдістерін таңдауда ата-аналар мен педагогтарға консультациялық көмек көрсету.

№ р/с	Іс-шаралар	Жұмыстың бағыттары	Нысананалы топ	Орындау мерзімі	Орындалу нысаны	Жауаптылар	Орындалуы туралы белгі
I. Диагностикалау							
1	1-класс оқушыларының мектепке даярлығын тексеру 1. «Семаго» әдістемесі 2. «Менің класым» әдістемесі	Диагностика	1-класс	Қыркүйек	Диагностика қорытындысы бойынша ұсыныстар	Психологтар	Хаттама, тіркеу журналын, электрондық журналды толтыру
2	5, 10 кл оқушыларының бейімділігін зерттеу 1.Н.Г.Лусканованың әдістемесі 2.Л.П.Пономаренконың «Ағаш» әдістемесі	Диагностика	5,10 кл	Қыркүйек-қазан	Оқушыларға, ата-аналарға, класс жетекшілерге ұсыныстар, оқушылармен жеке жұмыстар. Педконсилиум	Психологтар	Анықтама, диагностикалар бойынша хаттамалар

3	Буллинг, кибербуллингтің алдын-алу мақсатында 5-11 класс оқушыларына сауалнама өткізу	Диагностика	5-11 кл	Қыркүйек	Сауалнама қорытындысы бойынша оқушылармен жеке жұмыс	Психологтар	Анықтама, диагностикалар бойынша хаттамалар
4	Оқушылардың агрессивтілік деңгейін анықтау, Басса-Дарки әдістемесі	Диагностика	8-11 кл	Қыркүйек-казан	Агрессия деңгейі жоғары оқушылармен жеке түзету жұмысы	Психологтар	Хаттама ҚББ есеп
5	Оқушылардың мазасыздығын Филиппс әдістемесі бойынша анықтау	Диагностика	5-7 кл	Қазан-қараша	Мазасыздың деңгейі жоғары оқушылармен жеке сұхбат жүргізу, ата-аналары, класс жетекшілеріне ұсыныстар.	Психологтар	Хаттама ҚББ есеп
6	Оқушылардың мазасыздық деңгейін DASS әдістемесі арқылы анықтау	Диагностика	8-11 кл	Қараша-желтоқсан	Мазасыздың деңгейі жоғары оқушылармен жеке сұхбат жүргізу, ата-аналары, класс жетекшілеріне ұсыныстар.	Психологтар	Хаттама ҚББ есеп
7	Ұжымдағы оқушылардың рөлін анықтау	Социометриялық карта	2-11 кл	Қыркүйек-қараша	Оқшауланған оқушылармен жұмыс	Психологтар	Хаттама
8	Диагностикадан анықталған жоғары мазасыздық деңгейдегі тәуекел тобындағы оқушыларға бақылау картасын толтыру (мобильдік топтың шешімімен) СТОТ әдістемесі	Диагностика	Тәуекел тобындағы оқушылар	Жоспарға сай	Мобильдік топтың біріккен жұмысы	Психологтар	СТОТ бақылау картасы
9	9,11 класс оқушыларымен болашақ мамандықты таңдау бойынша жұмыс. «Профиль» болашақ мамандыққа бағыттау сауалнамасы	Диагностика	9,11 кл	Желтоқсан	Оқушыларға қорытындылармен таныстыру, мамандық бойынша ұсыныстар	Психологтар	Хаттама

10	Буллинг, кибербуллингтің алдын-алу мақсатында сауалнама алу	Диагностика	5-11 кл	Желтоқсан	Сауалнама қорытындысы бойынша оқушылармен жеке жұмыс	Психологтар	Анықтама, диагностикалар бойынша хаттамалар
11	Ч.Д.Спилбергер әдістемесі бойынша жеке және ситуативті мазасыздықты анықтау	Диагностика	8-11 кл	3-тоқсан Қаңтар-ақпан	Жоғары жеке және ситуативті мазасыздық анықталған оқушылармен профилактикалық жұмыс.	Психологтар	Хаттама ҚББ есеп
12	Спилбергер, Басса-Дарки, Филиппс, DASS әдістемелері бойынша анықталған оқушылармен қайта диагностика өткізу (динамиканы анықтау мақсатында)	Қайта диагностикалау	5-7 кл 8-11 кл	4-тоқсан	Мазасыздық, агрессия деңгейі жоғары оқушылармен жұмыс	Психологтар	Хаттама ҚББ есеп
13	Ерекше білім беруді қажет ететін оқушылармен таным процесінің дамуын, динамикасын қадағалау	Диагностика	Ерекше білім алатын оқушылармен	Жыл бойы	Ата-аналарға, класс жетекшісі, пән мұғалімдеріне ұсыныстар	Психологтар	Хаттама
14	4-кл оқушыларының агрессивтілік деңгейін «Кактус» әдістемесі арқылы зерттеу	Диагностика	4 кл	Сұраныс бойынша	Класс жетекшілеріне, ата-аналарына ұсыныстар, жоғары агрессивтілігі бар оқушылармен жеке жұмыс	Психологтар	Хаттама
15	«Жаңбыр астындағы адам», «Менің отбасым» проективті әдістемелер бойынша оқушылардың ата-аналарымен қарым-қатынасын зерттеу, жеке психо-эмоционалдық күйін анықтау	Диагностика	1-11 кл	Жыл бойы сұраныс бойынша	Оқушыларға, ата-аналарына ұсыныстар	Психологтар	Ұсыныстар
16	Оқушылардың логикалық ойлауын «Жоғалған сөйлемдерді тап»	Диагностика	3-4 кл	Сұраныс бойынша	Ұсыныстар	Психологтар	Хаттама

	әдістемесі арқылы зерттеу						
17	Мектептегі қиын оқушылармен, тәуекел топтағы, ерекше көңіл-бөлуді қажет және суицидке бейім оқушылармен диагностикалау, мінез-құлқын зерттеу жұмыстары	Мінез-құлқын анықтау диагностикалары	1-11 кл	Жыл бойы Сұраныс бойынша	Ұсыныстар	Психологтар	Хаттама
18	Біліктілікті Э.Ф.Замбавичене әдістемесі көмегімен зерттеу	Диагностика	4 кл	Сәуір	Педконсилиум	Психологтар	Анықтама, хаттама
19	11-кл оқушыларының психо-эмоционалдық күйін проективті әдістемелер көмегімен анықтау	Диагностика	11 кл	Мамыр	Ұсыныстар, психологиялық консультация	Психологтар	Ұсыныстар, хаттама

II. Түзету-дамыту жұмысы

№ р/с	Іс-шаралар	Жұмыстың бағыттары	Нысананалы топ	Орындау мерзімі	Орындалу нысаны	Жауаптылар	Орындалуы туралы белгі
1	1-кл оқушыларының мектепке қолайлы бейімделуіне тренингтер	Сергіту жаттығулары	1-кл	Қыркүйек-қазан	Психологиялық ұсыныстар	Психологтар, класс жетекшілер	1-класс жетекшілеріге жадынамалар
2	Педагогтармен психологиялық тренинг	«Жаңа оқу жылы, жаңа жоспар, жаңа мүмкіндік»	Педагогтар	Қыркүйек	Тренинг, позитивті көңіл-күй	Психологтар, әдіскерлер, ӘБ жетекшілері	Анықтама
3	5-кл оқушыларының орта буынға қолайлы бейімделуіне психологиялық көмек	Тақырыптық тренингтер	5 кл	Қыркүйек-қазан	Оқушылармен жеке жұмыстар	Психологтар, класс жетекшілер	Анықтама
4	Басса-Дарки, Филиппс, DASS сауалнамасы, Ч.Д.Спилбергер әдістемелері бойынша жоғары мазасыздықты, агрессияны, стресс, депрессияны көрсеткен оқушылармен түзету-дамыту жұмыстары	Қорқыныш, агрессия алаңдауды төмендетуге арналған жаттығулар	5-11 кл	Жоспарға сай	Оқушылармен жеке жұмыстар, қажет болған жағдайда оқушы келісімімен ата-аналармен жеке сұхбат, ұсыныстар	Мобильдік топ	Тіркеу журналын толтыру, хаттама
5	Буллинг, кибербуллинг туралы ұсыныстар, тренингтер	Тренингтер. Әлеуметтік	1-11 оқушылар	Сұраныс бойынша	Буллинг туралы ақпарат Әлеуметтік паракшада	Психологтар Класс	Пайдалы кеңестер

		парақшада пайдары кеңестер жариялау.	Ата-аналар Педагогтар		пайдалы ақпарат жариялау	жетекшілер	
6	Мектептегі киын оқушылармен, тәуекел топтағы оқушылармен, ерекше көңіл-бөлуді және суицидке бейім оқушылармен зерттеу жұмыстары	МАК карталармен жұмыс, арт-терапия, құм-терапиясы, музыка-терапия	1-11 кл	Жыл бойы	Психо-эмоционалдық күйдің жақсаруы	Мобильдік топ	Жүргізілген жұмыстар бойынша тіркеу журналын толтыру
7	«Психомоториканы дамыту» жұмыстары	Сергіту, дамыту жаттығулары	1-4 кл	Жыл бойы Сұраныс бойынша	Ата-аналарға ұсыныстар, пайдалы кеңестер	Психологтар Класс жетекшілер	Тіркеу журналын толтыру
8	Бастауыш класс оқушыларымен түзету-дамыту жұмыстары	МАК карталармен жұмыс, арт-терапия, құм-терапиясы, музыка-терапия, би-терапиясы	1-4 кл	Желтоқсан Сұраныс бойынша	Жүргізілген жұмыстар бойынша ұсыныстар	Психологтар	Тіркеу журналын толтыру
9	Қабылдау мен есте сақтау қабілетін дамытуға арналған жаттығулар	Т.В.Артемыеваның әдістемесі бойынша	1-4 кл	Қаңтар	Жүргізілген жұмыстар бойынша ұсыныстар	Психологтар Класс жетекшілер	Тіркеу журналын толтыру, хаттама
10	Жасөспірімдер арасында зиянды заттарда , зиянды әрекеттерден аулақ болу бойынша жұмыстар	«Зиянды әрекеттерден аулақ бол» тақырыбында әлеуметтік парақшада пайдалы кеңестер жариялау	1-11 кл	Ақпан	Ұсыныстар Пайдалы кеңестер	Психологтар Класс жетекшілер	Тіркеу журналын толтыру

11	Педагогтармен психологиялық тренинг	«Бейсананың белгісі» МАК карталармен жұмыс	Педагогтар	Ақпан	Ттренинг, позитивті көңіл-күй	Психологтар, педагогтар, ӘБ жетекшілері, әкімшілік	Анықтама
12	Мінез-құлыққа байланысты түзету-дамыту	«Сезімдердің ғажап мекені»	1-4 кл	Наурыз (сұраныс бойынша)	Жүргізілген жұмыстар бойынша ұсыныстар	Психологтар	Тіркеу журналын толтыру, хаттама
13	4-кл оқушыларының зерттеу жұмыстары бойынша түзету-дамыту жұмыстары (топтық, жеке)	«Менің көңіл-күйім неге ұқсайды?», «Болашақ чемпиондар», «Әртүрлі кейіпкерлер»	4 кл	Сәуір	Зерттеу қорытындыларымен таныстыру	Психологтар	Анықтама
14	ҰБТ, емтиханға психологиялық даярлық	«Армандар картасы», психологиялық сергіту жаттығулары, МАК карталармен жұмыс, арт-терапия	9,11 кл	Мамыр	Тренинг	Психологтар, класс жетекшілер	Хаттама

III. Профилактика және психологиялық ағарту

№ р/с	Іс-шаралар	Жұмыстың бағыттары	Нысананалы топ	Орындау мерзімі	Орындалу нысаны	Жауаптылар	Орындалуы туралы белгі
1	1-11 класс оқушыларының ата-аналарына психологиялық қызмет жұмысының мақсатын түсіндіру,	Ағарту	1-11 кл ата-аналары	Қыркүйек	Психологиялық сүйемелдеу жұмысын түсіндіру	Психологтар Класс жетекшілер	Келісім парағы

	психологиялық қызмет жұмысына келісім алу						
2	«Бейімделу кезеңінің маңыздылығы»	Ағарту	1,5,10 кл ата-аналары, кл.жетекші	Қыркүйек	Ата-аналарға бейімделу кезеңінің маңыздылығы туралы түсіндірме жұмыстарын жүргізу	Психологтар Ата-аналар Класс жетекшілер	Хаттама
3	«Ұрпақ тәрбиесі – ұлт тәрбиесі» тақырыбында жалпы ата-аналар жиналысы	Ағарту	1-11 кл ата-аналары, кл. жетекшілер	Қазан	Буллинг, кибербуллинг туралы ақпарат беру, сауалнама қорытындысымен таныстыру	Психологтар	Анықтама
4	Буллинг/ Кибербуллингтің (зорлық-зомбылық) алдын-алу бойынша түсіндірме жұмысы	Профилактик алық жұмыс	1-11 кл	Қараша Сұраныс бойынша	Мобильдік топтың біріккен жұмысы	Психологтар Класс жетекшілер	
5	Басса-Дарки, Филипс, DASS әдістемелері бойынша жоғары көрсеткішті көрсеткен оқушылармен профилактикалық жұмыс	Профилактик алық жұмыс	5-11 кл	Диагностика қорытындылары бойынша	Агрессия, мазасыздық деңгейі жоғары оқушылармен жұмыс	Психологтар Мобильдік топтың біріккен жұмысы Класс жетекшілер	
6	Педагогтардың эмоционалдық, профессионалдык дағдарыстың алдын-алу бойынша тренинг	Эмоциональдык интеллектіні дамытатын тренинг, жаттығулар	Педагогтар	Токсандык демалыс мерзімдерінде Сұраныс бойынша	Дөңгелек үстел, тренингтер, консультация	Психологтар Педагогтар	Хаттама
7	Қыз балалармен ерте жүктіліктің алдын алу жұмысы	Ағарту	8-11 қыз балалары	Ақпан (1-4 апта)	Келеңсіз оқиғалардың алдын алу . Қыз балалар клубымен ортақ жұмыстар	Мобильдік топ Медициналы к дәрігерлер	Хаттама Мектептегі мобильдык топ жұмысы, балалар дәрігерлерін шақыру.
8	Интернет тәуелділіктің алдын-алу	Ағарту	1-11 кл	Қазан (4-апта)	Ұсыныстар . Оқушылар	Класс	Хаттама

					арасында интернет сауаттылықты қалыптастыру	жетекшілер Психологтар	Пайдалы кеңестер
9	Аналар, әкелер клубымен біріккен жұмыстар	Ағарту	1-11 кл оқушыларының аналары	Жыл бойы	Клубқа кіретін ата-аналармен психологиялық тренинг	Психологтар Мектеп әкімшілігі Класс жетекшілер	Анықтама
10	«Заманауи балаларды тәрбиелеудің ерекшеліктері»	Ағарту	8-11 кл оқушыларының ата-аналары	Жоспарға сай	Тренинг, жаттығу	Психологтар Мектеп әкімшілігі Класс жетекшілер	Хаттама
11	1,5,10 кл ата-аналарымен топтық психологиялық тренинг «Бейімділік кезеңінің қиыншылықтары»	Топтық тренинг, сауалнама	1,5,10 кл оқушыларының ата-аналары	Қыркүйек, қазан	Тренинг, сауалнама	Психологтар Класс жетекшілер	Хаттама
12	«Мамандықтар әлемінде» 9 кл оқушыларымен тренинг	Тренинг	9 кл оқушылары	Желтоқсан (1-апта)	Тренинг	Психологтар Класс жетекшілер	Хаттама
13	4-кл оқушыларымен психологиялық тренинг «5-классқа дайынмын!»	Орта буынға психологиялық даярлық	4 кл оқушылары	Сәуір	Тренинг	Психологтар Класс жетекшілер Пән мұғалімдері	Хаттама
14	Дарынды балалармен тренинг «Болашаққа жарқын жол»	Топтық тренинг	5-11 кл	Жыл бойы	Тренинг	Психологтар Класс жетекшілер	Хаттама
15	Педагогикалық ұжыммен тақырыптық тренингтер	Топтық, жеке	Педагогикалық ұжым	Жыл бойы	Тренинг	Психологтар Педагогикалық ұжым	Хаттама
16	11 кл оқушыларымен тренинг «Бақытқа жетер жол»	Топтық, жеке	11 кл	Сәуір, мамыр	Тренинг, жаттығулар	Психологтар Класс жетекшілер	Хаттама

IV. Консультация беру							
№ р/с	Іс-шаралар	Жұмыстың бағыттары	Нысананалы топ	Орындау мерзімі	Орындалу нысаны	Жауаптылар	Орындалуы туралы белгі
1	Оқушыларға, ата-аналарға, педагогтарға консультация жүргізу	Жеке, топтық консультация	1-11 кл	Жыл бойы Сұраныс бойынша	Клиентке бағдарлану бағыты бойынша консультация	Психологтар	Тіркеу журналын толтыру
2	Жүргізілген диагностикалық бағыт бойынша класс жетекшілерге, ата-аналарға консультация жүргізу	Жеке, топтық консультация	1-11 кл	Жыл бойы Сұраныс бойынша	Клиентке бағдарлану бағыты бойынша консультация	Психологтар	Тіркеу журналын толтыру
3	Әртүрлі категорияға жататын оқушылардың ата-аналарымен, класс жетекшілерімен консультация (қиын бала, тәуекел топ, ерекше көңіл бөлуді қажет ететін оқушылар)	Жеке, топтық консультация	1-11 кл	Жыл бойы Сұраныс бойынша	Клиентке бағдарлану бағыты бойынша консультация	Психологтар	Тіркеу журналын толтыру
4	1,5,10 кл оқушыларының ата-аналарымен, класс жетекшілерімен бейімділік бойынша консультация	жеке, топтық консультация	Ата-аналар Мектеп әкімшілігі	Жыл бойы Сұраныс бойынша	Клиентке бағдарлану бағыты бойынша консультация	Психологтар	Тіркеу журналын толтыру , хаттама
5	Жоғары мазасыздық деңгейі бар оқушылардың ата-аналарымен консультация	Жеке, топтық консультация	5-7 8-11	Жыл бойы	Клиентке бағытталған (сұраныс бойынша)	Психологтар , мобильдік топ	Тіркеу журналын толтыру Ата-аналармен консультация хаттамасы
V. Ұйымдастыру-әдістемелік жұмыс							
1	Келеңсіз жағдайлардың алдын-алу жұмысы бойынша мектепте мобильдік топ құру	Мобильдік топ құрамымен отырысы	Мобильдік топ құрамын бекіту	Қыркүйек	Келеңсіз оқиғалардың алдын-алу	Мобильдік топ	Бұйрық, жоспар мобильдік топ құрамын бекіту
2	Мектептегі «Сенім телефоны» мен	«Сенім	Комиссия	Қыркүйек	«Сенім телефоны» мен	Мектеп	Бұйрық, ереже

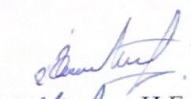
	«Сенім жәшігі» жұмысын ұйымдастыру	телефоны» мен «сенім жәшігіне» жауапты мамандарды тағайындау	құрамы		«сенім жәшігі» жұмысын ақпараттандыру	психологтары	
3	Мектеп директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары, әлеуметтік педагог, психологтың келеңсіз оқиғалардың алдын-алу жұмысы бойынша бірлескен жұмысын ұйымдастыру	Жасөспірімдер арасында келеңсіз оқиғалардың алдын-алу жұмысын бекіту	ТЖО Әлеуметтік педагогтар Психологтар	Қыркүйек	Келеңсіз оқиғалардың алдын-алу	Мобильдік топ	Жоспар
4	5, 10 -кл оқушыларының орта буынға бейімделуі	Жүргізілген жұмыстар бойынша зерттеу қорытындыларын арымен таныстыру	Пән мұғалімдері, мектеп әкімшілігі, класс жетекшілер	Қараша	Педконсилиум	Класс жетекшілер, пән мұғалімдері, психологтар, әлеуметтік педагог, медициналық қызметкер	Анықтама
5	Мұғалімдерге «Қиын бала» мен «Тәуекел» тобындағы оқушылармен жұмыс бойынша психологиялық кеңес беру	«Қиын бала», «Тәуекел» тобындағы оқушылардың мінез-құлық ерекшеліктері	Мектеп мұғалімдері	Қараша	Сұранысқа сәйкес	Психологтар	Ұсыныстар
6	1-кл оқушыларының мектепке бейімділігі	Жүргізілген жұмыстар бойынша зерттеу қорытындыларын арымен	Пән мұғалімдері, мектеп әкімшілігі, класс жетекшілер	Қараша	Педконсилиум	Класс жетекшілер, пән мұғалімдері, психологтар, әлеуметтік	Анықтама

		таныстыру				педагог, медициналық қызметкер	
7	4-кл оқушыларының орта буынға дайындығы	Жүргізілген жұмыстар бойынша зерттеу қорытындылармен таныстыру	Пән мұғалімдері, мектеп әкімшілігі, класс жетекшілер	Сәуір-мамыр	Педконсилиум	Класс жетекшілер, пән мұғалімдері, психологтар, әлеуметтік педагог, медициналық қызметкер	Анықтама
8	Қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық деңгейдегі семинар, жарыстарға, іс-шараларға, курстарға қатысу	Профессионалды құзыреттілікті арттыру	Психологтар	Жоспарға сай	Сұранысқа сәйкес	Психологтар	Сертификат

VI. Психологиялық қызметтің жартыжылдық және жылдық қызметі туралы талдамалық есептер.

1	1-жартыжылдық бойынша психологиялық бағыттар бойынша жүргізілген жұмыстардың қорытындысы	1-жартыжылдық бойынша жүргізілген жұмыс талдауы	Психологтар	Қаңтар	Психологиялық қызмет бойынша жоспар бойынша жүргізілген жұмыстардың тиімділігі	Психологтар	Талдау ҚББ талдау тапсыру
2	2023-2024 оқу жылы жүргізілген психологиялық қызметтің жылдық талдауы	Жылдық талдау	Психологтар	Мамыр	Психологиялық қызмет бойынша жоспар бойынша жүргізілген жұмыстардың тиімділігі, кемшілігі, ұсыныстар.	Психологтар	Жылдық талдау ҚББ жылдық талдау тапсыру
3	Мобильдік топ жұмысының маңыздылығы	Жылдық талдау	Мобильдік топ	Мамыр	Мобильдік топтың жұмыс талдауы	Психологтар	Атқарылған жұмысқа талдау. Жұмыстың тиімділігі туралы талдау.

4	Жаңа 2024-2025 оқу жылына жоспар	Психологиялық қызметтің негізгі бағыттары бойынша тиімді жұмыстарды жоспарға енгізу	Психологтар	Мамыр	Ағымдағы оқу жылындағы жүргізілген жұмыстарды ескере отырып жоспар құру	Психологтар	2024-2025 оқу жылына жоспар
---	----------------------------------	---	-------------	-------	---	-------------	-----------------------------

Мектеп психологтары: А.Б.Избасарова
 Н.Б.Жыганова